

۱۵ درصد بارداری‌ها به صورت خود به خودی سقط می‌شوند

30 خرداد 1405

با افزایش بارداری‌های ناخواسته و دسترسی پنهانی به داروهای سقط، قبح سقط جنین در سال‌های اخیر به‌طور نگران‌کننده‌ای در جامعه شکسته شده است.

گزارش‌ها نشان می‌دهد که زنان بیش‌تری از روابط رسمی تا غیررسمی بدون آگاهی از خطرات جسمی و روانی، به روش‌های خوددرمانی یا مراکز غیرمجاز روی می‌آورند؛ روندی که به گفته متخصصان سلامت، زنگ خطری جدی برای جان زنان و آینده جمعیتی کشور است.

در همین راستا خبرنگار مهر با شیرین نیرومنش متخصص زنان و زایمان گفتگویی داشته است.

وضعیت سقط جنین‌های عمدی در ایران چگونه است؟

نیرومنش: سقط جنین به از دست رفتن جنین پیش از هفته بیستم بارداری گفته می‌شود. به‌طور معمول حدود ۱۵ درصد از حاملگی‌ها به‌صورت سقط خودبه‌خود رخ می‌دهد که علت آن می‌تواند اختلالات کروموزومی، مشکلات ژنتیکی، حاملگی پوچ، یا ابتلای مادر به برخی بیماری‌ها باشد.

همچنین در ازدواج‌های فامیلی نیز احتمال بروز سقط افزایش می‌یابد. با وجود اینکه بخش قابل توجهی از سقط‌ها ناخواسته و طبیعی است، اما متأسفانه با گروهی از سقط‌های عمدی مواجهیم که آمار آن‌ها رو به افزایش است. همچنین از عوارض دیگر سقط‌های عمدی می‌توان به روش‌های دستکاری رحم و کورتاژ غیر قانونی اشاره کرد که عوارض آن می‌تواند منجر به مرگ مادر نیز شود.

روش‌های مطمئن پیشگیری از بارداری چه تأثیری در کاهش سقط جنین دارد؟

نیرومنش: به زوجین توصیه می‌شود در زمان مناسب و در سنی که باروری مطلوب است، برای بارداری اقدام کنند؛ زمانی که شانس بارداری سالم و طبیعی بیشتر است. اما با چند گروه از زوج‌ها روبه‌رو هستیم که علی‌رغم فقدان تصمیم قطعی برای فرزندآوری، از روش‌های مطمئن پیشگیری استفاده نمی‌کنند و این مسئله گاهی منجر به سقط عمدی می‌شود.

یکی از این گروه‌ها زوج‌هایی هستند که به‌تازگی ازدواج کرده‌اند و از روش‌های بازدارنده قابل اعتماد بهره نمی‌برند. مصرف قرص‌های ضدبارداری که یکی از مطمئن‌ترین روش‌ها با نزدیک به ۱۰۰ درصد اثربخشی است، به‌دلیل باورهای نادرست مانند چاقی یا نگرانی از مصرف هورمون، توسط برخی زنان کنار گذاشته می‌شود.

بسیاری از آقایان در کشور ما تمایلی به استفاده از کاندوم ندارند، در حالی که در سراسر دنیا کاندوم

به‌عنوان روشی مطمئن برای جلوگیری از انتقال بیماری‌ها بین زوجین و نیز پیشگیری از بارداری توصیه می‌شود.

استفاده از آی‌یودی برای چه زنانی مجاز است؟

نیرومنش: استفاده از آی‌یودی معمولاً برای زنانی توصیه می‌شود که حداقل دو فرزند دارند؛ زیرا گاهی این روش می‌تواند باعث عفونت و مشکلات لوله‌ها شود. به همین دلیل استفاده از آن برای زنانی که هنوز تجربه بارداری ندارند یا تعداد فرزندانشان کم است، توصیه نمی‌شود.

آموزش، آگاهی‌بخشی و دسترسی زوجین به روش‌های مطمئن پیشگیری از بارداری بسیار اهمیت داشته و بی‌توجهی به این موضوع می‌تواند پیامدهایی چون افزایش بارداری‌های ناخواسته و رشد آمار سقط جنین عمدی را به‌دنبال داشته باشد.

وضعیت بارداری ناخواسته میان زوجین چیست؟

نیرومنش: افزایش موارد بارداری ناخواسته در سال‌های اخیر، مهم‌ترین علت سقط و حتی استفاده از روش‌های پیشگیری غیرمطمئن است، همچنین زوج‌های جوان معمولاً از سلامت کامل برخوردارند؛ مرد اسپرم‌های سالم دارد و زن دارای تخمک‌های باکیفیت است، بنابراین احتمال بارداری در هر سیکل ماهانه بسیار بالاست.

حتی در موارد نادری بارداری با وجود پرده بکارت سالم نیز گزارش شده است و برخی زوج‌ها تصور می‌کنند که با روش‌های طبیعی می‌توانند از بارداری جلوگیری کنند، اما همین افراد با تست مثبت بارداری مواجه می‌شوند؛ به‌ویژه زوج‌هایی که در دوران عقد یا نامزدی به سر می‌برند.

بسیاری از زوج‌ها تمایل ندارند در سال‌های ابتدایی زندگی مشترک فرزند داشته باشند و توصیه ما این است که زوج‌های جوان حداقل یک سال پس از ازدواج برای بارداری اقدام نکنند. اما شرایط فعلی جامعه باعث شده اکثر زوج‌ها فرزندآوری را چهار تا شش سال به تعویق بیندازند؛ حتی زمانی که خطر ناباروری را گوشزد می‌کنیم، باز هم ترجیح می‌دهند بارداری را عقب بیندازند.

طبیعتاً افرادی که آمادگی فرزندآوری ندارند و از پیشگیری مطمئن استفاده نمی‌کنند، در صورت باردار

شدن ممکن است به دنبال سقط جنین بروند. گروه دیگری از زنان که معمولاً دو تا سه فرزند دارند و بالای ۳۵ سال هستند به دلیل نبود پیشگیری مطمئن و تصور کافی بودن تعداد فرزندان، اقدام به سقط می‌کنند.

آیا روند افزایش سقط‌های پرخطر در روابط غیررسمی نگران کننده نیست؟

نیرومنش: گروهی که بیشترین خطر را متوجه خود می‌کنند، شامل زنانی است که در روابط رسمی یا مورد تأیید خانواده‌ها قرار ندارند. تعداد آن‌ها در جامعه کم نیست و به دلیل جوانی و سلامت بدنی، احتمال بارداری در آن‌ها بالاست.

برخی از این افراد برای از بین بردن جنین به مراکز غیرمجاز مراجعه می‌کنند یا به هر روش خطرناک متوسل می‌شوند. اگر برای مشاوره مراجعه کنند، مانند بسیاری از پزشکان تلاش می‌کنم منصرفشان کنم. کسانی که ازدواج رسمی دارند و هنوز تعداد فرزندانشان کافی نیست، باید بدانند که حذف جنین یک اقدام پرخطر و نوعی قتل عمد است و می‌تواند آسیب‌های جدی برای مادر و خانواده به همراه داشته باشد.

متأسفانه قبح این کار در سال‌های اخیر شکسته شده است و حتی در برخی خانواده‌هایی که اعتقادات مذهبی محکمی دارند، شاهد اصرار بر سقط هستیم. در بازار آزاد داروهایی در دسترس مردم قرار دارد که برای سقط مصرف می‌شود. این قرص‌ها در حدود ۷۰ تا ۸۰ درصد موارد منجر به سقط جنین می‌شوند.

مصرف این داروها معمولاً با لرز، تهوع، استفراغ، اسهال و دردهای شدید شکمی همراه است؛ اما در بسیاری از موارد، سقط کامل اتفاق می‌افتد. البته گاهی بخشی از جفت در رحم باقی می‌ماند و بیمار پس از آن ناچار به مراجعه به پزشک می‌شود.

مراجعه به مراکز غیرقانونی چه خطراتی را برای مادر به همراه دارد؟

دکتر رویا درویش پیشه

بی رومنش: گروهی از زنانی که بارداری ناخواسته دارند و نمی‌خواهند خانواده از موضوع مطلع شود، حتی به متخصصان مراجعه نمی‌کنند؛ زیرا اکثر متخصصان زنان از انجام این کار خودداری می‌کنند. به همین دلیل برخی از این افراد برای خاتمه بارداری، به مراکز غیرقانونی که آدرس آن‌ها را به صورت پنهانی به یکدیگر منتقل می‌کنند مراجعه می‌کنند. این مراکز در بسیاری از شهرها و حتی در تهران وجود دارد.

در این مراکز، سقط جنین در شرایط کاملاً غیربهداشتی و دور از نظارت پزشکی انجام می‌شود. همین مسئله احتمال بروز عفونت شدید، خونریزی‌های خطرناک، عفونت خونی (سپتسمی)، پارگی رحم، آسیب به روده یا سوراخ شدن روده‌ها را به شدت افزایش می‌دهد.

بر اساس روایت‌هایی که خبرنگاران از این مراکز به ما منتقل کرده‌اند، در برخی از این مکان‌ها دختران جوان در صف نشسته‌اند و با پرداخت هزینه‌های چند ده میلیونی، این اقدام پرخطر روی آن‌ها انجام می‌شود. بسیاری از این زنان پس از انجام سقط، شب به خانه بازمی‌گردند بدون آنکه خانواده از موضوع مطلع شود.

رواج چنین شیوه‌هایی زنگ خطری جدی است و جان زنان و دختران را تهدید می‌کند. اطلاع‌رسانی، آموزش و در دسترس بودن روش‌های مطمئن پیشگیری از بارداری می‌تواند نقش مهمی در کاهش این اتفاقات تلخ داشته باشد.

زنان در شرایط نامساعد و بدون داشتن رابطه رسمی قادر به ادامه بارداری نیستند و در چنین موقعیتی،

حتی اگر تمام خطرات سقط توضیح داده شود، برخی افراد باز هم برای پایان دادن به بارداری اقدام می‌کنند. بیشتر آن‌ها از داروهای سقط استفاده می‌کنند، اما متأسفانه این داروها به‌تازگی کمیاب شده است.

همین دارویی که می‌تواند زمینه سقط را ایجاد کند، در بیمارستان‌ها برای نجات جان مادران ضروری است. دیروز دو بیمار داشتم که پس از سزارین، رحم جمع نمی‌شد و دچار خونریزی شدید بودند. خوشبختانه این دارو در دسترس بود و با مصرف زیربانی، رحم جمع شد و امروز هر دو مادر با حال عمومی خوب مرخص شدند. بنابراین این دارو می‌تواند جان مادران را نجات دهد و باید در اختیار مراکز علمی و درمانی قرار گیرد، نه بازار غیرقانونی.

سقط‌های غیرقانونی چه خطراتی دارد؟

نیرومنش: بخش بزرگی از سقط‌های غیرقانونی که همراه با کورتاژهای خطرناک، پارگی رحم یا آسیب‌های جدی است، مربوط به افرادی است که ازدواج رسمی ندارند اما در روابط جنسی فعال‌اند و از روش‌های مطمئن پیشگیری استفاده نمی‌کنند. این افراد با بارداری ناخواسته مواجه می‌شوند و برای پایان دادن به آن به هر دری می‌زنند، بدون آنکه آینده سلامت خود را در نظر بگیرند.

در جامعه امروز حتی با مواردی مواجهیم که افراد اعلام می‌کنند هیچ‌گاه قصد فرزندآوری ندارند.

این وضعیت واقعاً تعجب‌آور است، زیرا بارها تأکید کرده‌ایم که تک‌فرزندی مناسب نیست و داشتن فرزند دوم برای سلامت خانواده و جامعه اهمیت دارد.

دلیل افزایش سقط جنین چیست؟

نیرومنش: تعداد قابل توجهی از زوج‌های رسمی، با وجود اینکه به سن مناسب فرزندآوری رسیده‌اند، آینده‌ای روشن برای زندگی مشترک و تربیت فرزند نمی‌بینند. بسیاری از آن‌ها ۲۵ تا ۳۰ ساله هستند و زمانی که برای چکاپ یا پاپ‌اسمیر مراجعه می‌کنند، ما بهترین زمان باروری را یادآوری می‌کنیم، اما پاسخ می‌دهند که شرایط اقتصادی، شغلی و اجتماعی برای بچه‌دار شدن مناسب نیست.

بسیاری تصور می‌کنند عوارض سقط‌های غیرقانونی برای دیگران اتفاق می‌افتد، اما خطرات آن برای هر

فرد ممکن است رخ دهد. از خونریزی شدید و عفونت گرفته تا پارگی رحم و ناباروری، هیچکس از پیامدهای این اقدامات در امان نیست. با افزایش نارضایتی اجتماعی و نبود حمایت کافی برای فرزندآوری، این چرخه همچنان ادامه دارد و سلامت زنان را تهدید می‌کند.